

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

Nr. 1 – Jaargang 17 | Driemaandelijks tijdschrift | Maart - april - mei 2022

Afgiftekantoor Kortrijk Mail | Erkenningsnummer P926193

Verantwoorde uitgever: Kristina Naszaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem

7 FOCUS REGIO

Wordt de Zwinstreek een Vlaams Landschapspark?

12 FOCUS REGIO

leper gaat voor fauna-vriendelijke verlichting

15 HET VERHAAL VAN DE DOENER

Giovanni Knockaert, vrijwilliger voor een groen en proper Heuvelland

16 OVER DE SCHREVE

New Forest Farm, rendabele herstellende landbouw met bomen en vaste planten

18 FOCUS BELEID

MiNaraad | Duinen | Bezwaren

3 FOCUS THEMA

Klimaat aan zet!
Nu aan het werk!

INTRO

Bertjan Olivier

Enkele weken geleden klopte de Vlaamse regering zichzelf trots op de borst: het krusakkoord was een feit. De bouwshift en het stikstofdossier leken in één klap opgelost! Of toch niet helemaal? Waar in de bouwshift vooral vaagheid regeert, werden er in het stikstofakkoord wel enkele duidelijke, doch vreemde keuzes gemaakt. Luchtwassers en andere technofixes worden zo goed als verplicht. Terwijl nature based solutions, zoals korte verblijftijd in de mestkelder, beweiding en boslandbouw, compleet genegeerd worden. De link met kunstmest en veevoederimport wordt niet gemaakt. Dit zijn nochtans dé bronnen van de massale stikstofimport naar ons leefmilieu. Uitbreiding mits mestverwerking wordt stopgezet waarmee de markt in nutriëntenemissierechten zich eindelijk terug sluit, maar er wordt geen regeling voorzien om de accumulatie ervan (en dus het aantal dieren per bedrijf) te vermijden.

Er komt een uitkoopregeling voor rode en oranje bedrijven, maar niet voor de grootste vervuilers. Enkel groene varkensbedrijven met een impactscore op SBZ hoger dan 0,5% komen in aanmerking voor een uitkoopregeling. Het gros van deze bedrijven zit (centraal) in onze provincie. Velen kreunen onder de schrijnende marktomstandigheden, maar dit PAS-akkoord biedt deze boeren geen zachte uitweg aangezien er amper SBZ-gebieden zijn in midden West-Vlaanderen! De combinatie van dure technofixes met de selectieve uitkoopregeling betekent een laatste sanering voor de familiale veehouderij waarbij enkel nog industriëlen zullen overblijven. De megastallen zijn de grote winnaars van dit akkoord! Ook agro-ecologische boeren worden niet gespaard. Deze moeten verplicht bio worden en mogen niet meer dan 1% impact hebben op SBZ. Terwijl dit soort boerderijen duurzaamheid nochtans op een holistische wijze aanpakken en multifunctioneel beter scoren dan gangbare bedrijven.

Dit alles past natuurlijk in het driecompartimentenlandschap, dé strategie van enkele beleidsmakers. Een Vlaanderen met mooie natuurgebieden in Limburg en met West-Vlaanderen als restgebruiksruimte voor intensieve landbouw. Een toekomstbeeld voor onze provincie dat de West-Vlaamse Milieufederatie natuurlijk niet ziet zitten. Landbouw en natuur zijn geen gezwoven vijanden, maar mogelijke partners. Gemengde landbouwlandschappen zijn de mooiste ter wereld, produceren het meest diverse, gezonde dieet en wapenen ons het beste tegen klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis; *Polyculture élevage* doorspekt met bocage, oeverbuffers en waardevolle natuurgebieden. Multifunctionele landschappen waar we de schaarse ruimte leren delen met elkaar: wonen, landbouw, leefmilieu, natuur, recreatie, cultuur...

Dit PAS-akkoord, gestoeld op technofixes, zal de verhoopde rechtszekerheid voor boer en natuur niet leveren! De natuurgebieden zullen er misschien een beetje op vooruit gaan. De rest van het gemengde landschap (in brede zin) mag verder stikken van onze overheid. Een bittere pil voor wie de nuance opzoekt in dat landschap. De sleutel voor het herwaarderen van het landschap ligt nochtans bij de gemengde, grondgebonden landbouw!

Bertjan Olivier
Bestuurslid West-Vlaamse Milieufederatie

FOCUS THEMA

Klimaat aan zet! Nu aan het werk!

Van de 64 West-Vlaamse gemeenten zijn er slechts 16 die – om diverse redenen – geen klimaatplannen opstellen. Dat is op zich goed nieuws, want zo zijn er 48 die het wel doen. Die 48 willen tegen 2050 klimaatneutraal zijn én tegelijk ook sterker staan tegen de groeiende uitdagingen die de klimaatverandering veroorzaken.

Omdat 2050 niet zo ver af is en de meeste gemeenten sinds de vorige burgemeestersconvenanten nog niet de nodige vermindering hebben gehaald van hun CO₂-uitstoot (velen schommelen rond de 12% (tegenover 2005) in 2020 waar het al 20% of meer ging zijn), moeten we nu meer dan een tandje bijsteken. Intussen heeft de realiteit ons ingehaald en zijn de klimaatveranderingen steeds meer zichtbaar in natte winters, droge zomers en de zeespiegelstijging die sneller gaat dan verwacht. We moeten ons dan ook dringend aanpassen.

De combinatie van de versnelling van de reële impact van de klimaatverandering én het niet behalen van de reductiedoelen (CO₂-equivalenten), heeft overheden ertoe aangezet om de klimaatzaak meer au sérieux te nemen. Met het programma Fit-For-55 wil de EU tegen 2030 een reductie van de CO₂-uitstoot van 55% bereiken om tegen 2050 te evolueren naar volledige klimaatneutraliteit. Behoorlijk ambitieus, gezien de magere resultaten die de Burgemeestersconvenanten de eerste 6 jaar hebben opgeleverd. Maar bij de pakken blijven zitten, ligt niet in onze aard. Hoewel het Lokaal Energie- en Klimaatpact dat de Vlaamse overheid in juni 2021 lanceerde nogal mager uitvalt. Dit pact wil de Vlaamse steden en gemeenten ondersteunen om concrete doelstellingen te behalen en bouwt voort op de eerdere initiatieven zoals het Burgemeestersconvenant 2030. Nieuw is de focus op vier concrete werven: vergroening, energie, mobiliteit en regenwater. Telkens zijn de werven vertaald naar meetbare doelen (bomen per inwoner, renovaties per wijk, laadpunten per 100 inwoners, ontharding per inwoner en nog een stuk meer). Aan het pact hangt een budgetondersteuning van 25 miljoen euro vast.

De huishoudens en de tertiaire sector zijn de grootste bijdragers in de emissie – los van de grote energie-intensieve bedrijven (zie verder). Het is dan ook logisch dat hier de nadruk op ligt, als het gaat om het vermin-

deren van de uitstoot. De tertiaire sector zijn de bedrijfskantoren, horecasector, winkels, overheidsgebouwen, maar ook de haven- en luchthaveninfrastructuur. Mobiliteit is de derde grootste “vervuiler”, gevolgd door de niet-ETS industrie. Dat ETS-systeem (Energy Trading of handels-Systeem) legt, voor de voornamelijk energie-intensieve bedrijven (zoals staal, cement en grote chemische bedrijven) die eronder vallen, op EU-niveau een jaarlijks dalend emissieplafond vast met emissierechten die geveild en onderling verhandeld worden. Emissies van bedrijven die onder ETS vallen worden dan ook niet meegenomen in de burgemeestersconvenanten en hun doelstellingen.

Roeselare werkt aan de ‘Klimaatswitch’, Oostende aan een ‘Leefbaar Oostende’, Brugge heeft ‘Brugge naar morgen’, Zuid-West-Vlaanderen verenigt zich met Leiedal onder de Zeroregio, Ieper en Poperinge begonnen samen aan de rit, enzovoort. De meeste gemeenten werkten een plan uit in groep, alleen, met ambassadeurs van bedrijven, middenveld en kenniscentra, of zonder. Voor heel wat gemeenten werkt intercommunale WVI aan een klimaatplan dat in het najaar van 2022 op de verschillende gemeenteraden komt. Het is dus alle hens aan dek om de plannen nog beter te maken door onze aanwezigheid. En met ‘ons’ bedoelen we het milieu-, natuur- en klimaatmiddenveld.

Geen middelen, maar toch...

Dat er geen of amper middelen zijn bij de gemeenten om – bovenop de toenemende bevoegdheden van steden en gemeenten – te investeren in het klimaat, dat hebben vele besturen al heel duidelijk gemaakt. De wortel die Vlaanderen voorhoudt via de extra middelen van het Lokaal Energie- en Klimaatpact, of de projecten van ‘Gemeenten voor de toekomst’ gesubsidieerd door de Provincie, geven slechts een kleine boost. Maar de klimaatplannen zijn ook niet de enige maatregelen die in de beleidskoker zitten. Zo heb je de Blue Deal, het hemelwater- en droogteplan dat stilaan op snelheid komt, maar ook het Vlaamse Bos- en ont-hardingsplan. En voor dat laatste heeft nu ook Provincie West-Vlaanderen een eigen invulling opgemaakt. Daarnaast loopt ook het Beleidsplan Ruimte West-Vlaanderen, of de Kustvisie, enzovoort. Ook zijn er heel wat Vlaamse middelen die door individuele huishoudens kunnen aangesproken worden, zoals de Vlaamse renovatiepremie, of belastingvoordelen bij aankoop van meer duurzame wagens. Het zal er dan ook op aankomen om als bestuur slim om te gaan met de verschillende plannen en middelen en ze maximaal open te stellen voor het goed van hun inwoners.

Maar een plan zonder gemeentelijke middelen, vertrekt sowieso met een handicap. Je hebt een goede structuur nodig (binnen de diensten afgestemd, maar ook voor het opvolgen van het plan), personeel om de acties uit te werken, resultaten te monitoren en mensen aan te vuren, investeringsmiddelen, middelen voor communicatie,...

En dan heb je nog niet per definitie een wervend plan dat de brede bevolking aanspreekt.

Van beneden beginnen, opklimmen en terug afdalen: Leuven 2030

Op 9 november 2013 richtten 60 stichtende leden, waaronder burgers, bedrijven, kennisinstellingen en (semi-)publieke overheden, samen de stadsbrede vzw Leuven Klimaatneutraal 2030 op. De vzw vertegenwoordigt dus alle actoren in de Leuvense samenleving. Door deze samenwerking van de verschillende Leuvense spelers, waaronder de KULEuven, Boerenbond, KBC, maar ook Inbev, Beweging.net, Oxfam, Saamo, Avansa, CAW, Natuurpunt, ... en burgers kreeg het Leuvense klimaatplan een sterke basis. En met de VZW is er een onafhankelijke speler die tussen stad en stedelingen staat als motor van een stevig klimaatplan.

Maar Brugge of Koekelare zijn Leuven niet. Dat is zo. Leuven heeft sterk verankerde kennisinstellingen, bedrijven en middenveld en die vuren elkaar aan. Door die verankering, heb je ook

een grotere groep burgers mét kennis van de maatregelen die nodig zijn om de verandering te brengen. Maar dat ontslaat onze gemeenten echter niet van hun verantwoordelijkheid om zich te richten op het traditioneel sterke middenveld op haar eigen grondgebied, of op de KMO's waarvoor we in Vlaanderen bekend staan, en hen sterk te betrekken bij het klimaatplan. Daarenboven hebben we ook in West-Vlaanderen heel wat kennisinstellingen, als Vives, HOWEST, KULEuven en UGent. Kansen zat, toch zeker voor de grotere centrumsteden.

‘We maken van onze regio het nieuwe Kopenhagen van Europa’

Dat is wat de voorzitter van de WVI, Kris Declercq – eveneens burgemeester van Roeselare – als wensbeeld vooropstelde bij de kick-off van de ‘Route 2030 naar klimaatbestendigheid’ waarbij de WVI 29 gemeenten meeneemt in het opstellen van een klimaatplan. De klimaatconferentie die er in 2009 plaats vond legde de fundamentele voor de klimaatacties, maar kwam nooit tot een algemeen aanvaard akkoord. De stad Kopenhagen daarentegen, gelegen in

© Paul van de Velde

Denemarken, valt onder de nationale doelen van -70% CO₂-uitstoot tegen 2030. Denemarken heeft een nationale klimaatraad, wettelijk verankerd, die mee mag debatteren over de klimaatacties die moeten genomen worden. De klimaatneutraliteit (en niet enkel het 'streven naar') is er juridisch bindend en elk jaar moet de regering er haar klimaatplannen – met tussentijdse evaluatie van de resultaten – aan het parlement voorleggen. Die moeten goedgekeurd worden bij meerderheid. Bij een afkeuring kan de regering hierover vallen. We houden de voorzitter van WVI dan ook aan zijn woord.

Grootouders voor het Klimaat bezorgd om Brugse klimaatplan

Onze lidvereniging Grootouders voor het Klimaat Brugge, volgt het klimaatplan van de Stad met argusogen op. Hun opmerkingen bij het plan kunnen inspirerend zijn bij plannen van andere gemeenten en voor de aanvulling door het middenveld. Met 7 bruggen, 20 pijlers en meer dan 200 acties kiest het **Brugse klimaatplan 2030** resoluut voor een **globale aanpak**. De Brugse klimaatschepen en de betrokken ambtenaren

hebben vol vuur aan dit plan gewerkt. Ook het verhoogde ambitieniveau van -49% CO₂, in overeenstemming met de akkoorden van Parijs, is voor de GvK een goede ambitie. Maar papier is geduldig. En zekerheid dat de – vooralsnog – papieren ambitie ook in daden wordt omgezet, is er nog niet.

In het vorige burgemeestersconvenant werd immers een reductie van 20% beloofd tegen 2020, maar in de praktijk zijn we ergens halverwege blijven steken. Om dat te vermijden, moet naast duidelijke principiële engagementen, ook een **duidelijke roadmap** opgemaakt worden. Deze geeft stap voor stap de beoogde tussentijdse doelstellingen en resultaten weer: een **operationeel plan** dat aangeeft wat precies, wanneer precies, door wie precies en met welke middelen een en ander zal gebeuren om tegen een bepaalde tijd dat bepaald resultaat te halen.

Maar ook – en misschien nog het belangrijkste, naast de capaciteit en de omslag van de organisatie – de **financiële vertaling** is nog heel onduidelijk. Welke herschikking van bestaande middelen en welke middelen worden er extra

voorzien voor de uitwerking van de acties? En welke middelen worden er deze legislatuur (tot 2024) nog extra voorzien voor het klimaatplan? Hiervoor ontbreekt het aan een financiële meerjarenplanning. Gemakkelijk is dit natuurlijk niet: hiervoor moeten keuzes gemaakt worden in de lopende budgettering.

Dat het Brugse klimaatplan niet enkel door de Stad kan worden uitgewerkt, is duidelijk. Daarom is een **werkgroep** met stedelijke ambtenaren, maar ook met klimaattrekkers uit ondernemingen, kennisinstellingen, middenveld én civiele maatschappij onontbeerlijk. Zo'n werkgroep groepeerde echte trekkers, die ook het eigenaarschap van dit klimaatplan (mee) op zich nemen. Dat is meer dan een klimaatraad waarin de vorderingen in het klimaatplan jaarlijks worden toegelicht. Voor de noodzakelijke sturing en samenwerking verwijst men in het Brugse klimaatplan graag naar het voorbeeld van Leuven

Het Brugse Klimaatplan heeft dus duidelijke ambities. Binnen al deze ambitie, mag de meer kwetsbare niet vergeten worden: een model met een verbruik van hulpbronnen binnen de draagkracht van de planeet moet voorop staan. Het verkleinen van de voetafdruk is dan ook een gevolg. En klimaatrechtvaardigheid zowel voor de meer kwetsbare burgers hier (toegang tot milieu- en klimaatparende maatregelen), als in de minder bevoorrechte gebieden op de wereld (oa toegang tot grondstoffen en klimaatadaptatie), moet hier steeds meegenomen worden. Jan met de pet kan al veel, maar de structurele hefboomen zitten in handen van energieproducenten, bedrijven en overheden. **Gedeelde verantwoordelijkheid** dus.

Tekst: Bart Vanwildemeersch en Rik Samyn

De aanbevelingen die de Grootouders voor het Klimaat Brugge aan de Stad overmaakten:

1. Vul aan met **prioriteitenkeuze** binnen de diverse voorgestelde acties, **tijdsplanning**, en gevolgen voor **capaciteit** (personeel, kennis, instrumenten) en **budgetten**. Maak voor de zomer duidelijk wat er nog **tijdens deze legislatuur** gerealiseerd zal worden.
2. Kies voor een **kantelmoment**: creëer een **klimaatfonds** om de massale maatregelen te financieren die we met onmiddellijke ingang moeten nemen. Begin eraan bij de jaarlijkse herziening van het meerjarenplan. Of ga hiervoor desnoods een omvangrijke klimaatlening aan, op lange termijn.
3. **Organiseer krachtig de coördinatie** met de belangrijkste "andere betrokkenen" bij dit klimaatplan, bv. via een task force met deze kernspelers.
4. Werk nu reeds de **concrete financiële vertaling** van dit klimaatplan uit, voor de volgende legislatuur 2025-2030. Dit moet de basis vormen van elk **toekomstig bestuursakkoord** dat de klimaatdoelstellingen van 2030 en 2050 ernstig wil nemen.

Wordt de Zwinstreek een Vlaams Landschapspark?

In april 2020 werd door minister voor Omgeving Demir de oproep gelanceerd voor kandidaat-Nationale Parken Vlaanderen en kandidaat-Landschapsparken. Bij de *Nationale Parken* ligt de klemtoon op natuur en biodiversiteit. Vlaanderen heeft de ambitie een handvol (3) Nationale Parken met internationale uitstraling op te richten. Die gebieden, die op langere termijn een natuurkern van 10.000 hectare groot moeten worden, dienen voldoende robuust te zijn om de uitzonderlijke natuur die ze bevatten op een duurzame manier te beschermen. Vanuit Natuurpunt werd een dossier ingediend voor een nationaal park Brugs Polderland, met als kerngebied de Uitkerkse polders.

Bij de *Landschapsparken* ligt de klemtoon eerder op landschapskwaliteit en de verschillende functies van het gebied. In een Landschapspark gaan landschapsontwikkeling, recreatie, natuur, erfgoed, landbouw, wonen, bedrijvigheid en toerisme hand in hand. Hiertoe diende de Provincie, naast een dossier voor de *Westhoek*, ook de kandidatuur in voor het aaneengesloten bos-en heidegebied rond *Bulskampveld* en voor de *Zwinstreek*, het grensoverschrijdend open ruimte gebied te noorden van Brugge en West-Zeeuws-Vlaanderen.

In januari viel het doek over het eerste bedrijf. **Alleen de Zwinstreek** kreeg van de jury een voldoende positieve waardering en kwalificeerde zich voor de volgende ronde. In het juryverslag wordt benadrukt dat het om een coherent landschappelijk gebied gaat met veel open ruimte, sterke erfgoedwaarden, veel mogelijkheden voor natuurontwikkeling en een potentie voor internationale uitstraling. Ook de gebiedscoalitie – een samenwerkingsverband van drie provincies, zes gemeenten (Brugge, Damme, Knokke-Heist, Maldegem, Sint-Laureins, Sluis) en talrijke maatschappelijke organisaties – biedt een goede basis om een toekomstig landschapspark vorm te geven. Deze krijgt nu middelen (€100.000) en tijd om tegen midden volgend jaar een masterplan en een operationeel plan uit te werken voor de eigenlijke erkenning als Landschapspark.

Samen met een aantal lidverenigingen (met o.a. Natuurpunt De Bron) reageerde de West-Vlaamse Milieufederatie ontgoocheld op de afwijzing van drie van de vier voorstellen. Vanuit de Westhoek klonk bij monde van de economische actoren dat het decretaal kader nog niet voldoende uitgewerkt was om het initiatief voluit te steunen. De angst voor mogelijke aanspraken op de “exclusieve” ruimte voor landbouw en economie en het aantasten van het business-as-usual-model zijn echter

de belangrijkste elementen voor de afwijzing. Voor het dossier “landschapspark Westhoek” was de afgebakende perimeter ook de ultieme perimeter van het politieke compromis. Door het gebrek aan draagvlak bij de economische sectoren, was het voorstel gereduceerd tot een kaas-met-gaten en was alle samenhang zoek.

Voor het dossier Bulskampveld was de commissie van oordeel dat er voldoende potentie was voor de verdere ontwikkeling van de aanwezige landschapskwaliteiten en werd ook een waardering uitgesproken voor de al geleverde inspanningen op vlak van landschapsherstel en recreatieve ontsluiting. Maar door het ontbreken van een consistente visie, een helder samenhangend verhaal over de mogelijke uitbreiding en onvoldoende internationale uitstraling, kreeg het dossier uiteindelijk een onvoldoende.

Wat de Zwinstreek betreft, hopen we dat alle zeilen bijgezet worden om alvast één landschapspark erkend te krijgen in West-Vlaanderen. De concurrentie tussen de zeven overgebleven dossiers voor een uiteindelijke Vlaamse erkenning van drie landschapsparken zal immers bikkelhard zijn. Het zal er dan ook van afhangen om alle aanwezige expertise en politieke daadkracht te bundelen om “ons” dossier goed te laten landen...

Voor het dossier van de Brugse polders bestaat de uitdaging er in om een parallelle strategie uit te bouwen waarin zowel natuurinclusieve landbouw, als de integratie van de vogelrichtlijngebieden en een aangepaste toeristische uitbating hun plaats krijgen. Dit hele dossier integreren in de Zwinstreek – zoals door de adviescommissie gesuggereerd – leidt immers tot een weinig samenhangende gebiedsomschrijving en een onnodig gecompliceerde gebiedscoalitie...

Elk nadeel heb zijn voordeel

Hoewel het traject naar de erkenning van een landschapspark enkel nog voor de Zwinstreek wordt verdergezet, zijn er op Provinciaal vlak mogelijks een aantal positieve ontwikkelingen om één en ander te remediëren. Zo wordt er een **nieuwe sectie geïntegreerde plattelandsontwikkeling** opgericht die (onder andere) de niet-geselecteerde landschapsparken verder zal opvolgen. Deze sectie heeft immers tot doel om West-Vlaanderen tegen 2040 te laten excelleren door 'haar veerkrachtige ontsnipperde open ruimte, met een dynamische balans tussen land- en tuinbouw, biodiversiteit, integraal waterbeleid, klimaatadaptatie, plattelandseconomie, leefbaarheid met eigen identiteit en duurzame recreatie.'. Deze enorme ambitie hopen we natuurlijk samen met de Provincie en bij uitbreiding met alle betrokken actoren te kunnen helpen bereiken.

Versterking kan er komen van de regionale landschappen, die sinds enkele jaren ingekanteld zijn binnen de Provincie. In oorsprong waren deze regionale landschappen bedoeld als een (selectief) instrument vanuit de Vlaamse Overheid, waarbij personele en financiële middelen ter beschikking werden gesteld voor afgebakende gebieden ("keurlandschappen") om een doorgedreven beleid te voeren op vlak van natuur (-ontwikkeling), landschapszorg, erfgoed en recreatie. Dit om de maximale afstemming met en integratie van alle betrokken actoren en sectoren in het landschap te organiseren. Naast een meer natuurgedreven invulling, zoals in de Limburgse Kempen, werd in de Vlaamse Ardennen en het West-Vlaamse Heuvelland eerder het model van de Franse "Parc Naturel Regional" gevolgd, een alternatief ontwikkelingsmodel voor uitgesproken plattelandsgebieden waar de aanwezige natuur- en landschapskwaliteiten kansen bieden voor socio-economische ontwikkeling.

Over de jaren heen werden steeds meer regionale landschappen erkend en werd het originele concept langzamerhand uitgehold tot een min of meer gebiedsdekkend instrument dat werd ingezet om overal een soort basislaag van natuur- en landschapszorg en NME te verzekeren. Uiteindelijk trok de Vlaamse Overheid zich terug en werden de regionale landschappen overgedragen aan de Provincies.

Het Vlaams initiatief tot de erkenning van landschaps- en nationale parken sluit in die zin aan bij het oorspronkelijk initiatief inzake regionale landschappen, m.a.w. om een beperkt aantal "keurlandschappen" een bijzondere status te verlenen en op Vlaams niveau ook toeristisch-recreatief te valoriseren. Regionale landschappen (gebiedsdekkend), landschapsparken en nationale parken vormen als het ware de 'drieuldigheid' van een toekomstig Vlaams en provinciaal landschapsbeleid.

Een visie voor West-Vlaamse landschappen?

West-Vlaanderen heeft gelukkig nog een aantal gave landschappen. Iedereen kent de Brugse (of Damse) Polders wel, of gaat wel eens wandelen in de West-Vlaamse heuvelstreek. Deze landschappen zijn overblijfselen van een lange traditie van werken met de omgeving.

Om de waardevolle status van deze landschappen te verankeren, werden in de jaren '80 van vorige eeuw de traditionele landschappen in kaart gebracht. De inventaris van de gave landschappen werd gecombineerd met erfgoedrelicten. Voor West-Vlaanderen werd bijna 1/3de gecategoriseerd als Landschappelijk Waardevol Agrarisch gebied en zijn ook vele relictzones afgebakend. Dit zijn zones met een sterke aanwezigheid van getuigenissen uit het verleden. Hierin zitten ook de ankerplaatsen als topcategorie van samenhangende erfgoedelementen.

Buiten de regio Midden-West-Vlaanderen, kent onze provincie hier nog een redelijk mooi aan-

bod van. Binnen deze afgebakende zones ligt veelal ook de meest waardevolle natuur, denk maar aan de historische poldergraslanden, of de bossen van Houthulst of Brugge. Elke streek heeft haar typische kenmerken en dus ook een specifieke zorgnood.

Keuzes maken

Met een geïntegreerd plattelandsbeleid, Regionale (en Stads)landschappen en de Gebiedsgerichte werking – die het provinciale beleid naar de specifieke noden van een subregio vertaalt- heeft de Provincie de instrumenten in handen om een geïntegreerd landschapsbeleid te voeren. Aan de hand van duidelijke parameters kan de Provincie een gerichte afbakening maken van die gehelen waarvoor ze streeft naar het behoud en versterken van relatief intacte landschappen. Hierin zou dan ook het beleid doorheen de verschillende beleidsvelden – ruimtelijke planning, natuur, landbouw,... – duidelijk moeten gedefinieerd worden en zouden nieuwe ontwikkelingen zich moeten inpassen binnen deze visie en strategie.

Dit wil dus niet zeggen dat andere gebieden, geen visie behoeven. Integendeel. Niet alleen de droogte, maar ook het biodiversiteitsverlies en de roep naar meer verweven groen en de groeiende mobiliteitsproblematieken, vereisen een meer gecoördineerde landschapsbenadering. Voor Midden-West-Vlaanderen, dat tot dusver een weinig gecontroleerde groei van bedrijvigheid en ruimtelijke wanorde kende, is het meer dan belangrijk om een landschapsvisie op te stellen, waarbij bestaande ontwikkelingen

worden gekoppeld aan landschapsversterking en correcties kunnen doorgevoerd worden. Waarom niet elke uitbreiding van een bedrijf koppelen aan ontharding en wederopbouw van een nieuw en versterkt landschap? En kunnen we de bestaande bedrijven opnemen binnen een natuurinclusieve visie op het productieve landschap?

Integratie van ambities

Het Beleidsplan Ruimte West-Vlaanderen schept – net als de verschillende regionale werkingen en visies van de Provincie – kansen om het landschap of te herstellen en te bewaren, of het terug op te bouwen. Het moet echter een geïntegreerd verhaal worden waarbij landschap – met al haar functies – terug vooraan komt te staan en een wervend verhaal mag vertellen. Een verhaal waarbij natuur, erfgoed en landschap de hoofdrol spelen, met bedrijven, bewoners en bezoekers als supporter. Een regie voor het landschap met een eind- of streefbeeld waar natuur en architectuur – zoals in vele Nederlandse landschappen – gedirigeerd worden naar een streekeigen harmonie. Elk landschap heeft hierbij immers een eigen verhaal, elk product van dat landschap een eigen 'terroir'. En, eens we dit verhaal effen hebben, kunnen we misschien terug aanschuiven voor een tweede ronde van erkenningen van landschapsparken. Eentje waar we allemaal achter staan.

Tekst: Rik Samyn en Bart Vanwildemeersch

Op 5 maart volgden meer dan 350 mensen de online jubileumeditie van 20 jaar West-Vlaamse Natuurstudiedag met als thema: 'tendensen in de natuur'!

West-Vlaamse landbouwers kunnen gratis schaduwbomen aanplanten

Landbouwers in 12 gemeenten in West-Vlaanderen kunnen gratis bomen krijgen om in hun weide te planten. Onder de slogan 'Staat de airkoe in jouw weide aan?' willen de provincie, de regionale landschappen en stadlandschappen van West-Vlaanderen aanzetten om een boom op hun weide te overwegen om zo het dierenwelzijn te verhogen en het landschap te verfraaien.

Bron: Vilt

WMF @WMF_Bart · 24 feb.

Grondgebonden, kleinschalig en familiaal: het traditionele landbouwbedrijfsmodel wil haar rol in het landschap, bodem, ecosysteemdiensten opnemen, maar op dit moment is het enkel vertwijfeling. Ze vragen toekomst door holistische aanpak. @Zu_Demir @crevits

demorgen.be
"Wij krijgen de schuld van alles": landbouwers zitten mentaal én financ...
Hoge energiekosten, lage prijzen in de supermarkt en daar komen nog eens de nieuwe regels over stikstof bij. Steeds meer landbouwers zitte...

Meer lezen? https://twitter.com/WMF_Bart

Demir weigert omgevingsvergunning voor uitbreiding slachthuis in Tielt

Bron: Landbouwleven

Het gebied Kwetshage wordt ingericht als rietmoeras en poldergrasland. © VLM

Kwetshage krijgt 45 hectare rietmoeras: Agentschap Natuur en Bos en Vlaamse Landmaatschappij verwerven laatste stukken grond via ruildeal

Bron: VRTNWS

Northsealteam ontvangt prijs voor hun inspanningen om zeehonden te redden.

Bron: Nieuwsblad

WMF @WMF_Bart · 24 feb.

Boeren en natuurverenigingen willen polders aan Blankenbergse steenweg behouden. Dat grondspeculanten over de streep kunnen getrokken worden is logisch. Die hebben enkel een financiële band met de grond.
@FrankyDemon

standaard.be

Auditeur Raad van State geeft negatief advies voor nieuw stadion
Slecht nieuws voor Cercle Brugge: de auditeur van de Raad van State heeft een negatief advies ingediend voor de bouw van een nieuw ...

11

SPROKKELS

Schepen Wim Janssens op het betonnen pad op het strand in De Panne © Benny Proot

De Panne legt betonnen pad op strand zodat iedereen van 's morgens vroeg al van de zon kan genieten

DE PANNE De gemeente De Panne zorgt voor een primeur. Tegen de zomer zal er een betonnen pad van ruim één kilometer permanent op het strand liggen. Waarom? Om wandelaars, fietsers en rolstoelgebruikers al van 's morgens vroeg van de zon te laten genieten.

Bron: HLN

Volg ons ook op facebook:
www.facebook.com/wmfkoepel

FOCUS REGIO

Ieper gaat voor faunavriendelijke verlichting

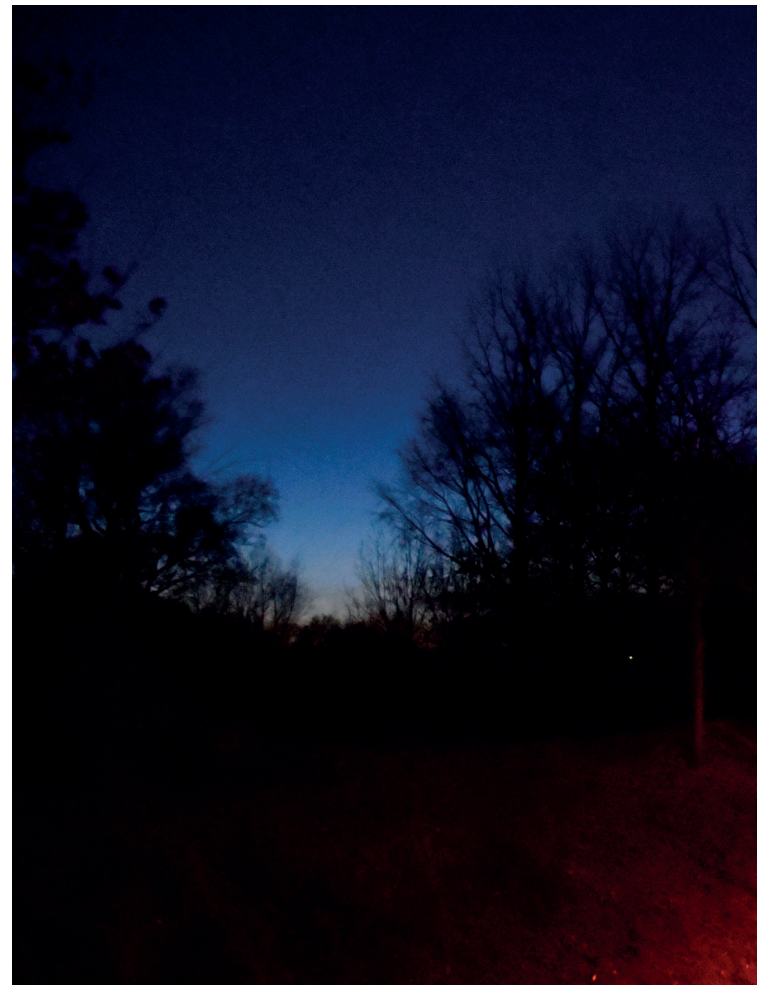
De openbare verlichting in Ieper werd eind 2019 overgenomen door Fluvius die via de jaaractieplannen voor een gefaseerde verleding zorgt zodat tegen 2030 alle lichtpunten omgeschakeld worden naar de veel energiezuinigere LED-verlichting. Omdat studies aantonen dat reguliere verlichting een negatieve impact kan hebben op nachtdieren greep de Ieperse dienst Landschap in samenwerking met de Technische Dienst, de dienst Openbaar Domein en de dienst Duurzaamheid de kans om aan deze omschakeling een faunavriendelijk lichtplan te koppelen.

Waarom een faunavriendelijk lichtplan?

Nachtelijk kunstlicht heeft een bijzonder grote impact op fauna en flora. De lichtcyclus bepaalt namelijk mee hoe dieren en planten zich voortplanten, zich oriënteren, op zoek gaan naar voedsel ... Er is de gekende impact op insectenpopulaties die ofwel extra aangetrokken worden door het licht ofwel het licht vermijden. Van vogels en vleermuizen is geweten dat de nachtelijke hemelglod hun oriëntatievermogen in de war brengt en de duistere nachtelijke vliegroutes onderbreekt.

Het is een complex milieuprobleem waardoor relaties tussen verschillende soorten en hun waardplanten, roofdieren en prooien verstoord worden. Lichtvervuiling zet zo een groot domino-effect in gang dat uiteindelijk grote, ecologische veranderingen in ons ecosysteem veroorzaakt. Daarnaast heeft kunstlicht ook een erkende impact op de gezondheid van de mens.

De omschakeling naar LED-verlichting kan een bijkomende impact op fauna en flora genereren maar kan ook net een opportuniteit zijn om een faunavriendelijk lichtplan uit te rollen. Minder en slimmer verlichten is een energie- en natuurvriendelijke oplossing. Aangezien openbare verlichting een belangrijke bijdrage heeft aan de sociale veiligheid is een integrale benadering van het lichtplan noodzakelijk. Binnen het faunavriendelijk lichtplan van de stad Ieper worden

vleermuizen gebruikt als kapstoksoort, gezien het wetenschappelijk bewijs van de impact van kunstlicht op vleermuizen, maar het plan komt we dus heel wat meer soorten ten goede.

Voorkomen vleermuizen in Ieper

In Ieper komen 14 soorten vleermuizen voor (bron www.waarnemingen.be), waaronder een aantal zeldzame soorten (meervleermuis, bosvleermuis, kleine dwergvleermuis). De verschillende bosrijke gebieden, het vele water en de Vestinggordel rond de stad creëren geschikte voedselgebieden en verblijfplaatsen. In de winter verblijven vleermuizen in hun winterverblijf waar ze een vochtig, vorst- en tochtvrij binnenklimaat met een constante temperatuur nodig hebben. Tijdens het voorjaar en de zomer bevinden ze zich in hun tijdelijke paarplaats, kraamkolonie of leven ze solitair, in boomholten of in gebouwen.

Opgaande lijnvormige groenelementen (bomenrijen en andere kleine landschapselementen) en beekvalleien vormen de ideale vliegroutes tussen hun verblijfplaats en hun voedselgebied. Een gevarieerd landschap speelt hierin een cruciale rol.

Vleermuizen spelen een belangrijke rol bij het reguleren van de insectenpopulaties. Alle inheemse soorten zijn dan ook beschermd volgens het soortenbesluit van 2009 (besluit van de Vlaamse

© Bart Depestel

regering, 15 mei 2009). Sinds 2018 lopen in het kader van het Soortenbeschermingsprogramma (www.natuurenbos.be/sbpvleermuizen) diverse soortbeschermingsacties om de meest bedreigde soorten extra kansen te bieden.

Lichtgevoeligheid

Vleermuizen zijn nachtdieren die vooral gevoelig zijn voor licht met korte golflengtes (blauw-groen). De korte golflengtes van nachtelijk kunstlicht schrikken de meeste vleermuizensoorten af en hebben een grote impact op hun jachtijd, vliegroutes en gevoeligheid voor predatie. Een doordacht beleid rond kunstmatige verlichting is dus erg belangrijk voor vleermuizen en andere nachtdieren.

Advies INBO

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) formuleerde in 2018 een advies over vleermuisvriendelijke verlichting langs wegen en fietsostrades.

Dit advies bevat een hiërarchisch stappenplan voor het mitigeren van het effect van kunstmatige wegverlichting. Bij een verlichtingsproject dient dit stappenplan gevolgd te worden om negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk te vermijden of te beperken.

Het stappenplan bevat vier hiërarchische stappen waarbij een volgende stap moet gezien worden als een aanvulling op de vorige stappen:

1. Vermijd verlichting waar mogelijk

Creëer een netwerk aan donkere verbindingen en plaats verlichting enkel waar het omwille van wettelijke of veiligheidsredenen noodzakelijk is.

2. Verlicht enkel een deel van de nacht

Verlichting uitschakelen op momenten dat ze niet strikt nodig is zorgt ervoor dat minstens een deel van de nacht donkere verbindingen mogelijk blijven (bv. gebruik van bewegings-sensoren)

3. Beperkt de lichtintensiteit en vermijd strooilicht zoveel mogelijk

Zorg voor een aangepaste hoogte van lichtarmaturen en richt het licht enkel op de plaatsen waar het nodig is.

4. Gebruik een aangepast kleurenspectrum

Kies voor verlichting met langere golflengte (rood en amber licht).

© Bart Depestel

Aanpak in Ieper

Op basis van het INBO-advies, het advies van vleermuizenspecialist Bob Vandendriessche (Regionaal Landschap Westhoek en Houtland) en beschikbare literatuur werd vanuit de dienst Landschap een aanbeveling gedaan rond een faunavriendelijk lichtplan. Hiervoor werd volgende werkwijze toegepast:

Op basis van de kennis rond het voorkomen van vleermuizen werden de drie prioritaire verblijfplaatsen aangeduid:

- De bosgordel ten zuidoosten van Ieper (Palingbeek/Gasthuisbossen)
- De driehoek Galgenbossen – Kasteeldomein Elverdinge – Kasteeldomein Vlamertinge
- Vestinggordel inclusief Hoornwerkpark

Bovenop deze zones werden extra prioritaire voedselgebieden voor vleermuizen afgebakend (zie bijlage 2. Prioritaire voedselgebieden):

- Zillebekevijver, Dikkebusvijver en Verdrongen weide
- Verwezen kanaal Ieper-Komen
- Ieperleekanaal

Op basis daarvan werden nadien de prioritaire zones met vliegroutes uitgetekend (zie bijlage 3. Prioritaire zones met vliegroutes). Ook locaties waar interessante waterlopen en wegen kruisen werden bekeken en indien waardevol mee opgenomen.

Bovenstaande info leidde tot een principiële kaart waarbij 555 lichtpunten ingekleurd staan als 'aan te passen' op de in totaal 7699 lichtpunten.

Concreet betekent dit dat hier het hiërarchisch stappenplan van het INBO van toepassing is. Aanpassen kan dus zijn wegnemen, dimbare led of vleermuisvriendelijke verlichting. Jaarlijks gaan de Ieperse dienst Landschap, de Technische Dienst en de dienst Openbaar Domein een aantal keren op stap om de plannen van Fluvius te koppelen aan het faunavriendelijk lichtplan. Uiteraard blijft de verkeersveiligheid prioritair, vandaar ook dat elk voorstel van omschakeling naar faunavriendelijke verlichting door de verschillende stadsdiensten individueel wordt bekeken. Zo wordt omwille van de veiligheid nog geen faunavriendelijke verlichting geplaatst langs inval- en verbindingswegen, op kruispunten, langs bochten en andere locaties (bv. bij voetbalveld).

Connectiviteitsstudie INBO

In februari 2021 beslisten het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek en het Agentschap voor Natuur en Bos om in het kader van het Soortenbeschermingsprogramma vleermuizen een connectiviteitsstudie uit te werken voor een deel van het grondgebied van de stad Ieper. Op basis van een computermodel kan binnen een polygoon van tussen de 50 en de 100 km² een gedetailleerd beeld verkregen worden van de potentiële migratieroutes van vleermuizen en mogelijke knelpunten. De resultaten van deze connectiviteitsstudie, samen met nieuwe inzichten rond de impact van verlichting op nachtdieren zullen het faunavriendelijk lichtplan in de toekomst mee vorm geven. Bovendien kunnen ook de inventarisaties en inzichten van vleermuizenonderzoek door vrijwilligers in de regio dit plan mee onderbouwen.

Tekst: Lieven Stubbe i.s.m. Stad Ieper

HET VERHAAL VAN DE DOENER

Giovanni Knockaert, vrijwilliger voor een groen en proper Heuvelland

Wat drijft je inzet en hoe begon het?

Het begon toen ik mij constant ergerde aan het vele vuil in onze grasbermen en natuur tijdens het wandelen en fietsen. Dus nam ik de grijper en handschoenen op en begon op te ruimen. Tijdens mijn zwerfvuiloperaties werd ik geregeld aangesproken. Dit bracht me ertoe om een Facebook- en Twitterprofiel aan te maken. Geïnteresseerden kunnen zo van thuis meevolgen hoeveel zwerfvuil er in de bermen van de streek verzameld wordt. De ervaring leert dat wanneer mensen met grote hoeveelheden zwerfvuil en sluikstort in hun streek geconfronteerd worden, ze zelf de handschoenen opnemen en zwerfvuil beginnen te verzamelen. Zelf houd ik ook thuis een excellijst bij met wat en hoeveel er lag om te kunnen vergelijken met andere maanden. Naast een propere omgeving hecht ik ook veel belang aan een leefbare, groene omgeving. Daarom heb ik mij ook verzet tegen de kap van de historische lindebomen op het marktplein van Wijtschate. Met enkele gelijkgezinden hebben we financiële middelen verzameld voor de actie (boomchirurg,...) en maandenlang protest gevoerd via sociale media en andere kanalen.

Welke rol speelt de West-Vlaamse Milieufederatie daarin?

Het helpen in contact komen met de juiste instanties/personen en juridische tips.

Waar gaat het volgens jou de goede kant op in West-Vlaanderen?

Er komen veel enthousiaste vrijwilligers bij om West-Vlaanderen zo proper mogelijk te houden. Steeds meer mensen durven het thema ook aankaarten om beleidmakers in gang te zetten om meer te doen.

Waar moet in onze provincie dringend de hand aan de ploeg?

Mensen zijn wel van goede wil, maar als ze een plekje zien waar al afval ligt, is de drempel lager om er iets bij te gooien onder het mom van 'er lag toch al vuil'. Net lokt net uit, vuil lokt vuil uit.

Welke 'groene' droom hoop je ooit verwezenlijkt te zien?

Kunnen gaan wandelen en fietsen in een propere omgeving gecombineerd met de groene gordel tussen Frankrijk en de Westhoek, gevormd door de verbinding van de bossen van Zonnebeke, Zillebeke, Wijtschate, Kemmel, Westouter, Poperinge,...

Op welk (groen) plekje in de provincie kom je tot rust?

Op meerdere plaatsen waar het heel stil is met als uitschieter de ligbanken langs de stiltewandeling op de Sulferberg in Westouter op een rustige weekdag.

Je kan de zwerfvuilopruiacties van Giovanni volgen via 'Proper Heuvelland' op Twitter.

OVER DE SCHREVE
**New Forest Farm,
rendabele herstellende
landbouw met bomen en
vaste planten**

Bijna al het voedsel dat we vandaag eten wordt geproduceerd door monoculturen. Deze vereisen grote machines, pesticiden, (kunst)mest en veroorzaken achteruitgang van de biodiversiteit, bodem- en waterkwaliteit en dragen bij aan klimaatverandering.

Agroforestry is een agro-ecologische landbouwmethode waarbij opbrengsten van bomen en struiken gecombineerd worden met die van eenjarige en soms ook veeteelt. Het landbouwsysteem combineert voedselproductie met het herstel van ecosystemen, het vastleggen van koolstof, verbeteren van de bodem, erosiebestrijding,...

Maar: kan een agroforestry bedrijf wel economisch rendabel zijn? Hier in Vlaanderen – maar ook in de buurlanden – vinden we agroforestry nog voornamelijk terug in proefprojecten. Maar verder van huis, in Viola in het Zuid-Westen van Winconsin (VS) heeft Mark Shepard een heel inspirerend en rendabel agro-ecologisch bedrijf uitgebouwd met de teelt van hazelnoten en tamme kastanje in combinatie met o.a. frambozen, asperges, paddestoelen, bloemen,... Zowel tamme kastanje als hazelnoot zijn er streekeigen en beide gewassen hebben veelzijdige toepassingsmogelijkheden. Tamme kastanjes kunnen rauw, gepoft, gekookt of gepureerd gegeten worden in zowel hartige als zoete bereidingen. Gedroogd kan er kastanjemeel van gemaakt, wat deels tarwe kan vervangen in bv brood. Tamme kastanjabomen kunnen tot 500 jaar oud worden en ze blijven heel lang zeer productief. Hazelnoten zijn ook voedzaam en bevatten olie. Ze kunnen gebruikt worden in allerlei bereidingen, van koekjes over vegetarische burger tot olie. Hazelaars hebben als voordeel dat ze mechanisch kunnen geoogst worden en dat ze geen snoeiwerk of naakte vlakke boomgaardebodem vragen.

Mark Shepard begon zijn agroforestry bedrijf New Forest Farm zo'n 20 jaar geleden uit te bouwen op de gronden van een voormalige maisboerderij midden in een gedegradeerd kaal landschap van nog meer maisvelden. Hij plantte op zijn domein bomen en struiken in lange stroken aan, maar de eerste jaren droegen deze nog geen vruchten. Dus moest hij deze combineren met andere gewassen. De keuze viel op onder meer asperges. Na aanleg van de aspergebedden geven deze jaar op jaar een goede rendabele oogst en ze vragen weinig onderhoud en geen pesticiden of mest.

Hoewel de bomen en struiken in rijen zijn aangeplant en de oogst mechanisch verloopt, probeert hij op zijn boerderij het oorspronkelijk ecosysteem van die regio, namelijk grasland of 'prairies', zoveel mogelijk na te bootsen. Op het terrein zijn er ook plaatsen waar o.a. moerbeï, vlierbes, appelaar en framboos tussen de hazelnotenstruiken en tamme kastanje staan.

Er is zelfs plaats voor het kweken van diverse paddestoelen.

Talrijke poelen zorgen voor waterberging en tegelijk voor leefruimte voor amfibieën. Deze houden mee het evenwicht aan insecten in stand. Op het bedrijf worden ook een kleine hoeveelheid varkens, kippen, kalkoenen en koeien ingezet om waar nodig onkruid in bedwang te houden of om aangestoken appels die voortijdig afvallen, op te eten. Het gras wordt niet gemaaid. Dit heeft zijn nut om bv de groei en ziekteverwekkers bij bv de appelbomen onder controle te houden, maar ook kunnen er akkervogels in broeden. En deze hebben dan weer een rol in de bestrijding van schadelijke insecten.

Een ander voordeel aan zijn divers bedrijf is dat als de oogst van een bepaald gewas tegenvalt of getroffen wordt door een ziekte, er altijd nog andere gewassen zijn die de tegenvallers compenseren. De jaarlijkse oogst en dito opbrengst is minder groot dan die van een klassiek intensief bedrijf met monoteelt, maar er is behalve aanplanten en oogsten weinig werk, wat kostenbesparend is. Ook aan mest of pesticiden hoeft men geen kosten te maken, waardoor het bedrijf toch concurrentieel is.

Met de nodige creativiteit en vernieuwingsdrang moet een aan ons klimaat en schaal aangepaste vorm van een dergelijk bedrijf ook in Vlaanderen mogelijk zijn.

Mark Shepard heeft ook een boek geschreven, genaamd 'Restoration Agriculture'.

Tekst: Katty De Wilde

Meer lezen: [New Forest Farm – Redesigning Agriculture in Nature's Image](#)

Op YouTube kun je ook een inspireren documentaire Van kirsten Dirksen bekijken over zijn boerderij: 'Barren land, boosted at a profit'.

MiNaraad

2030 is een magisch jaar. Niet alleen voor het klimaat, maar ook voor een volledig duurzame planeet. Met het opnemen van de Sustainable Development Goals, of de SDG's, zet de Provincie zich in lijn met de doelen die de Verenigde Naties in 2015 goedkeurden.

Niet enkel proper water, maar ook geen honger. Niet enkel een duurzaam ontwikkeld Noorden, maar ook het Zuiden moet de trein op. Duurzame gebouwen, toegang tot gezondheidszorg voor elk, vrede ...: een totaalvisie op duurzaamheid. Gezien de barre tijden, lijkt dit allemaal ver weg, maar ook de Provincie houdt de strakke pas aan om de doelen te halen. De Minaraad mocht het eerste jaarrapport inzien. Een mooie samenvatting van de circulaire aankopen, herstellen van topnatuur in de provinciale domeinen, watervoorziening voor de landbouw via bufferbekkens, de Provincie doet echt wel heel wat moois. Maar toch: 'Plus est en vous'. Ondanks de mooie verwezenlijkingen zijn de SDG's nog geen afwegingskader voor de beslissingen. Met de steun aan bv. de hypermoderne serres van Agrotopia, heb je de kans dat de gewone landbouwer niet meer kan volgen omdat deze serres met massale steun en schaalgrootte een voorsprong nemen die niet meer bij te benen is. Ondanks het succes van de Groene Assen voor fietsers, zorgt de verharding voor onoverkomelijke barrières voor amfibieën, ... 'Duurzame doelen' is geen lijst van labels voor ons, het is een holistische kijk op het beleid. De aanneming van de SDG's door de Provincie is een hele stap voorwaarts. De uitwerking binnen het beleid vergt toch nog wat extra inspanningen.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

Kustrecreatie

Sinds eind 2021 kennen we aan de kust een heus mountain-bikeparcours van 425 km. Dit is een samenwerking van Sport Vlaanderen met Westtoer en de gemeenten. Dat ook deze buitensport in de lift zit – en nog meer door de coronatijden – hoeft geen betoog.

Veel van de routes gaan logischerwijs door de natuur. En natuur aan de kust is schaars en staat onder druk. Elk eist er zijn deel: van hond tot menner, over vogelaars tot mountainbiker. Het is dan ook om de druk van het wildrijden aan te pakken, dat de conservators van de natuurgebieden schoorvoetend meedingen in het verhaal. We zouden hier een juridische argumentatie kunnen aanvoeren over de bescherming van de duinen (geen significante tot geen effecten toegelaten), maar dit laten we nu even. Het openen van de parcours heeft wel duidelijk – in veel gebieden – positieve effecten: minder wildrijders en veelal houdt men zich aan de paden. Maar we zijn er nog lang niet. Gemeenten laten het na om te handhaven en boswachters krijgen wel eens rake klappen. Daarom bracht de West-Vlaamse Milieufederatie Sport Vlaanderen samen met de conservators om een verbetertraject op te starten. Vanuit een positieve setting hebben we de knelpunten in kaart gebracht en hierop een lijst van mogelijke verbeteringen geënt. Dit gaat van een artikel in het clubblad over broedgevallen in de duinen, over een mogelijke applausactie tot het voorstel om bepaalde paden – waar het kan – te 'pimpen'. Ook afsluitingen en betere bebording staan in de opsomming. Vanuit kennis over kwetsbaarheid, willen we het respect en de sociale controle versterken bij de recreanten. En hopen – en dit duidelijk met de meeste mountainbikers zelf – dat de relatief schaarse wildrijders nu uiteindelijk met een gericht handhavingplan uit de duinen worden geplukt.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

Bezwaar/beroep

Op 19 januari weigerde minister Demir de vergunning voor het export-slachthuis Debrameat in Tielt. Samen met Natuurpunt De Torenvalk en Gaia, diende de West-Vlaamse Milieufederatie beroep in tegen een uitbreiding van 1,5 naar 2,4 miljoen varkens slachten per jaar.

Begin maart weigerde de minister de uitbreiding van een kippenstal in Krombeke. Westpluma, een onderafdeling van Clarebout, wilde er ipv vier kleinere stallen, twee mastodonten neerpotten in Landschapelijk Waardevol Agrarisch Gebied. Intussen tekende Natuurpunt Poperinge-Vleteren ook in beroep aan tegen een aanvraag van de broers Capoen, ook een onderafdeling van Clarebout, tot het dempen van grachten in Vleteren – na scheuren van het grasland en weghalen van de KLE. Ook voor een landbouwer in Heuvelland, die naast windruiventeelt ook het goud van braadkippen ontdekte, werd in beroep gegaan. Natuurpunt De Torenvalk diende i.s.m. West-Vlaamse Milieufederatie een beroep in tegen de uitbreiding van een mestverwerker in Koolskamp tot boven de normen die destijds (2006) door Crevits werden ingesteld (60.000 ton). Het is weinig motiverend om vast te stellen dat het gigantisme nog steeds de rode loper krijgt in West-Vlaanderen, ondanks de kreten van de familiale boeren, burens en natuur. De tragedy of the commons, waarbij de omgeving een bijrol krijgt in de economische ontplooiing van enkelen en hierbij telkens een beetje achteruitgaat, lijkt – ondanks de waarschuwing van het stikstofarrest – maar niet gekeerd te raken. Ook het betonpad op het strand van De Panne getuigt hiervan: op een tweede dijk van betonplaten kunnen bezoekers nu wel genieten van de zon, die hen door de hoogbouw op de dijk werd afgenomen. Zure groenen? Veel liever werken we aan een positief verhaal, maar dan moet het script wel kloppen.

Tekst: Bart Vanwildemeersch

WEST-VLAAMSE MILIEUFEDERATIE

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw zet zich in om samen met haar lidverenigingen en doelgroepen West-Vlaanderen tot een voorbeeldregio te maken waar een gezond leefmilieu en ecosystemen drager zijn van een welvarende ecologisch duurzame samenleving.

Bestuur West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Voorzitter Kristina Naeyaert
Penningmeester Marcel Heintjens
Secretaris Martine Langen
Bestuursleden Peter Hantson, Dries Vandewoude, Rik Samyn & Bertjan Olivier

Lidverenigingen

Momenteel overkoepelt de West-Vlaamse Milieufederatie 87 natuur- en milieuverenigingen, die werken in West-Vlaanderen.

Voor een volledig overzicht:
www.westvlaamsemilieufederatie.be/organisatie/wiezijnwij

Wil uw organisatie graag ook lid worden van onze koepel?

Stuur een mail met uw kandidatuur naar de coördinator van de West-Vlaamse Milieufederatie: katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Adviesraden & overleg

**Contactpersonen
West-Vlaamse Milieufederatie**

Provinciale Mineraad
Bart Vanwildemeersch

Procoro West-Vlaanderen
Katty De Wilde

**Adviescomité
buitenluchtrecreatie Westtoer**
Bart Vanwildemeersch

**Managementcomité
plattelandontwikkeling**
Bart Vanwildemeersch

Overleg met De Vlaamse Waterweg
Kristina Naeyaert

Bekkenraad Bovenschelde
Kristina Naeyaert

Resoc Noord
Marcel Heintjens

**Kust 2020, TOPzone Kust, taskforce
duurzame recreatieve visserij, ...**
Bart Vanwildemeersch

Colofon tijdschrift

Het tijdschrift van de West-Vlaamse Milieufederatie verschijnt 4 keer per jaar: maart • juni • september • december
Dit tijdschrift is jaargang 17, editie maart - april - mei 2022

Verantwoordelijke uitgever

Kristina Naeyaert | Normandiëstraat 178 | Wevelgem

Eindredactie secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Aan dit tijdschrift werkten mee Giovanni Knockaert, Bertjan Olivier, Lieven Stubbe, Katty De Wilde & Bart Vanwildemeersch

Layout Leander Depypere

Coverfoto West-Vlaamse Natuurstudiedag • Dieter Anseeuw

Overname van artikels en illustraties mag mits toelating van de redactie en bronvermelding: Tijdschrift West-Vlaamse Milieufederatie vzw

Het drukken van dit tijdschrift verloopt 100% isopropylalcoholvrij met biologische inkt en chemievrije drukvormvervaardiging op 100% gerecycleerd papier door drukkerij Drukta

Dit tijdschrift en/of onze nieuwsbrief beleid digitaal ontvangen?

Stuur een mail naar: secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Contacteer ons

Secretariaat en maatschappelijke zetel West-Vlaamse Milieufederatie vzw
Beenhouwersstraat 9 | 8000 Brugge | 050 70 71 07

Mail secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Website www.westvlaamsemilieufederatie.be

Facebook www.facebook.com/wmfkoepel

Coördinator Katty De Wilde | 0468 09 90 95
katty.de.wilde@westvlaamsemilieufederatie.be

Beleidsmedewerker Bart Vanwildemeersch | 0468 07 17 07

bart.vanwildemeersch@westvlaamsemilieufederatie.be. @WMF_Bart

De West-Vlaamse Milieufederatie is erkend als milieuorganisatie door de Vlaamse Overheid. De West-Vlaamse Milieufederatie wordt ondersteund door Provincie West-Vlaanderen.

Natuur en milieu, we gaan ervoor

Activiteiten West-Vlaamse Milieufederatie

Waterbeleid in transitie: rechten van natuur in de polders 17 mei 2022 van 10u tot 11u30

Polders droogleggen zonder vergunning, dus ook zonder afweging van de effecten op natuur? 'Onwettig', zo redeneerde Francis Van Den Abbeele uit Berlare. Samen met advocate Griet Cnudde vocht hij – met succes – de drooglegging van 7000 ha polders in Berlare aan. Welke juridische grond wordt hier gebruikt? Wat zijn de knelpunten die Van Den Abbeele tegenkwam bij het aankaarten van de zaak bij politieke en administratieve overheden? En hoe werkt dit door naar andere polders? Advocaat Dries Verhaeghe van Dryade vzw sluit aan met de achtergrond van een vraag tot handhaving tegen de illegale drooglegging door de polders en wateringen in West- en Oost-Vlaanderen en Antwerpen.

Met deze kijk achter de schermen van het milieu-activisme bieden we administratieve en politieke overheden, maar ook het middenveld, een unieke kans tot bijkomende inzichten van 'de andere kant' van het beleidsspectrum. Mogelijkheid tot vragen stellen.

Inschrijven op secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Reclaim the seeds | 2 april van 10u tot 17u – Zadenbeurs van Velt i.s.m. Provincie West-Vlaanderen. Land- en tuinbouwinstituut (LTI). Bruggestraat 190. Oedelem

Zeekerweten | 8 mei 2022 – Eerste burgerwetenschapsfestival van onze kust. VLIZ i.s.m. o.m. Natuurpunt, Horizon Educatief, WWF, VOC Oosrende, Provincie West-Vlaanderen. Meer info: www.zeekerweten.be

© Bart Goudeseune

Ook graag je activiteit op onze cover?
secretariaat@westvlaamsemilieufederatie.be

Meer activiteiten ontdekken?
www.westvlaamsemilieufederatie.be

Hou onze facebookpagina in het oog!